

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İstanbul İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi verilerine göre 2013 yılında yaşamını yitiren 1235 işçinin 59'u çocuk işçilerdir. Bu çocukların 18'i 14 yaş ve altındadır. 2014 yılında bu sayı 54 olarak açıklanmıştır. Başka bir ifadeyle 2014 yılı içinde işlenen her 100 iş cinayetinden üçünde çocuk işçiler hayatlarını kaybetmişlerdir. Bu işçilerin de 19'u 14 yaş ve altındadır. Yani çocuk işçiler, yoksulluğu yenmek isterken hayatlarını kaybetmektedirler. Öte taraftan çocuk işçiliği en yaygın olarak tarım sektöründe görülmektedir. Tarım sektörü meslek hastalıkları ve iş kazaları açısından en tehlikeli sektörlerden birisidir. Aynı zamanda çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinde çalışan çocukların da % 60'ı tarım sektöründedir. Bu çocukların dünya genelindeki sayısının 70 milyon civarında olduğu hesaplanmaktadır. Türkiye için elimizde güvenilir bir veri bulunmamaktadır.

Türkiye, Çocuk İşçiliği ortadan kaldırma konusunda vermiş olduğu uluslararası taahhüdü yerine getirmekte zorlanır hale gelmiştir. Gözden saklanmaya çalışılan ekonomik krizin faturası kayıt dışı çalıştırılan çocuklarımıza ölüm ve sakatlık olarak fatura edilmektedir.

Tüm bu sebeplerle, ülkemizdeki Çocuk İşçiliğinin boyutlarının araştırılarak, gerçek rakamların ortaya çıkartılması ve giderek artan çocuk işçi ölümlerinin önüne geçilebilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

İst. M. V.
Zeynep Emre

Uğur Bağraklıoğlu
Antalya Milletvekili

Seral SARIHAN
Antakya Milletvekili

Celal Arık
Kars Milletvekili

Gamze AKKUS İLGEZDİR
İstanbul Milletvekili

Ayhan KURBAN
Adana M. V.

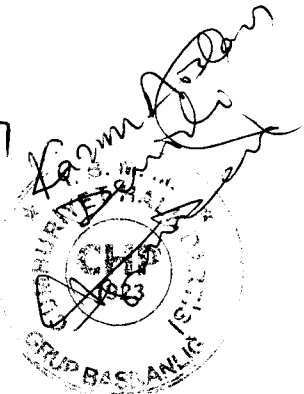
Muzik Emre
Antakya M.

Mehmet Güler
Bartın M.

Fatma Karan Hümiyet
Kocaeli M.

İzmir

A. Tunc Öksüz
Ankara M.

GEREKÇE

Ülkemizdeki yasal mevzuata göre;

- “14 yaşını bitirmiş, 15 yaşını doldurmamış ve ilköğretimini tamamlamış kişi” **çocuk işçi**;
- “15 yaşını tamamlamış, ancak 18 yaşını tamamlamamış kişi” **genç işçi** olarak tanımlanmaktadır.

Türkiye, taraf olduğu ILO sözleşmesinden kaynaklanan yükümlülüklerinin yanı sıra yıllardır kapısında bekletildiği Avrupa Birliği’ne de “**çocuk işçiliğini 2014 yılında tamamen ortadan kaldırmayı**” taahhüt etmiştir.

Bu taahhüt 2010 yılında dönemin Avrupa Birliği Komisyonu’nun Genişlemeden Sorumlu Üyesi Stefan Füle tarafından, “Son 15 yılda Türkiye’de çocuk işçiliğinin yayılmasının önlenmesi konusunda olumlu eğilim görüldü.” sözleriyle dile getirilmiştir. Oysa bu açıklamanın üzerinden iki sene geçmeden, aynı kişi tarafından çocuk işçiliği ile mücadele konusunda Türkiye’nin ölçülebilir bir ilerleme kaydedemediği dile getirilmiştir.

2014 yılında yapılan Uluslararası Çalışma Konferansı’nın 103. oturumunda konuşan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakan Yardımcısı Halil Etyemez, çocuk işçiliği ile mücadele çerçevesinde alınan önlemler sayesinde, bu sorunun Türkiye’nin gündeminden çıktığını belirtmiştir.

Oysa TÜİK tarafından gerçekleştirilen 2012 Çocuk İşgücü anketi 2006 yılından sonra 6-17 yaş grubunda çocuk işgücünde oransal açıdan gerileme olmadığını göstermektedir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının aksine Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı’nın 2013 yılı sonunda açıkladığı “**Ulusal Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı**”nda;

- 6-17 yaş arasındaki **15 milyon 247 bin çocuktan 893 bininin**
- 6-14 yaş arasındaki çocukların ise **292 bininin** çalıştığı ifade edilmiştir.

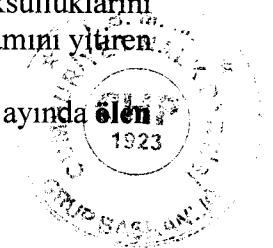
Başka bir deyişle, ailesinin ekonomik durumu nedeniyle ilköğretimini tamamlamamış çocuklarımız çocuk işçi olarak, çok daha erken yaşlarda, **kayıt dışı olarak**, yasak olmasına rağmen çalışma hayatına katılmaktadırlar.

Güvencesiz işçi havuzunun önemli bir kaynağı olarak görülen çocuklarımız özellikle tarım, sanayii ve hizmet sektöründe kayıt dışı olarak çalıştırılmakta, özellikle yaz aylarında bu sektörlerde dikkatsizlik, ihmal gibi nedenlerle iş cinayetlerine bağlı ölümler son derece yüksek olmaktadır.

Tarım sektöründe toplayıcılık başta olmak üzere birçok işi yüklenen çocuk işçilerin büyük çoğunluğunu kızlar oluştururken, inşaat işlerinde ise erkek çocukların ağırlıklı olarak çalıştıkları görülmektedir.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi’nin 2015 verilerine göre çocuklarımızın yoksulluklarını yenmeye çalışırken can verdiği ortaya çıkmaktadır. 2015 yılının ilk altı ayında yaşamını yitiren **794 emekçinin 26’sı çocuk işçidir.**

Bu çocuklarımızın **8’i 14 yaş ve altındadır.** Başka bir ifadeyle, **2015 yılının ilk altı ayında ölen işçilerin yüzde 3,6’sı çocuk işçilerden oluşmaktadır.**

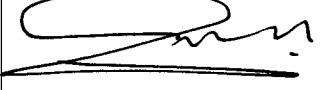
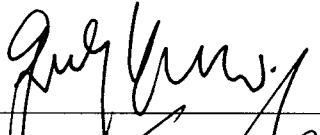
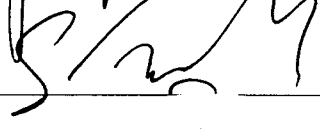
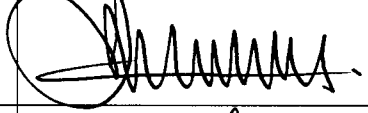
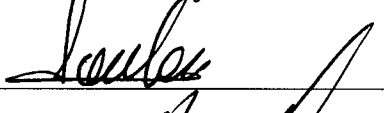
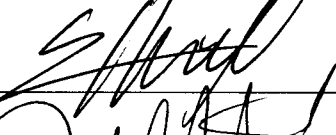
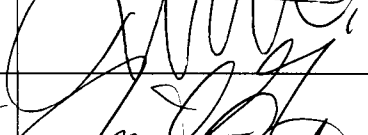
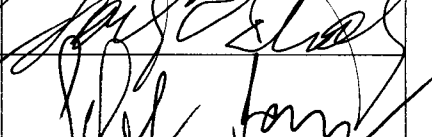
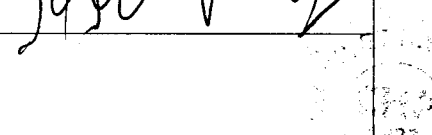
Çocuk İşçi ölümleri 2015'in ikinci yarısında da değişmemiştir. İş kazalarında hayatını kaybeden **49 çocuk işçinin 11'i 14 yaş ve altındadır**. Bu tablo etkileri itibariyle toplumun geniş kesimlerini ilgilendirmektedir.

Ülkemizin çevresinde meydana gelen gelişmeler de çocuk işçiler sorununa başka bir boyut katmıştır. Özellikle ülkelerinde süregelen iç savaştan kaçarak ülkemize sığınan Suriyeli mülteciler ucuz iş gücü olarak görülmekte ve merdiven altı tabir edilen atölyelerde, kayıt dışı olarak istihdam edilmektedirler. Bu şekilde çalıştırılanların büyük bir bölümünü de çocukların oluşturduğu görülmektedir.

Tüm bu sebeplerle, ülkemizdeki Çocuk İşçiliğinin boyutları araştırılmalı ve alınacak önlemler süratle hayata geçirilmelidir.

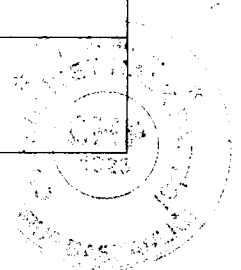

ÇOCUK İŞÇİLİĞİNİN BOYUTLARININ ARAŞTIRILARAK ÇOCUK İŞÇİ
ÖLÜMLERİNİN ÖNÜNE GEÇİLEBİLMESİ AMACIYLA
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU KURULMASI

ADI-SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZASI
Sertan TOPAL	Hatay	
Devrim KSE	ANTALYA	
GÜLAY YEDEKİ	İSTANBUL	
Sergütmankulu	İstanbul	
Muhammed ERKİ	Gorakale	
SİBEL ÖZDEMİR	İstanbul	
Utku ÇAKIRÖZ	Eskişehir	
Tahsin YARHAN	Kocaeli	
Emre Köprülü	Tatlıca	
Nurhan Çakır	Rakıberin	
Fatih ÖZALP	Tatlıca	
SAFAK PAZARCI	İstanbul	

Xeçatı YILMAZ	Xatca	Onay
Ali YIPŞA	İzmit	Yılmaz
İndirgen	Zonguldak	Yılmaz
Erkan Aydın	Bursa	Yılmaz
Çayhan İnan	Bursa	Çayhan
Melike Başmacı	Denizli	Yılmaz
Ömer Şen ALKAN	Uşak	Yılmaz
Hilmi Yörücü	Hatay	Yılmaz
Haydar AKAR	Kocaeli	Yılmaz
Şeyda Uslu	Eskişehir	Yılmaz

ÖZET

İstanbul İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi verilerine göre 2013 yılında yaşamını yitiren 1235 işçinin 59'u çocuk işçilerdir. Bu çocukların 18'i 14 yaş ve altındadır.

2014 yılında bu sayı 54 olarak açıklanmıştır. Başka bir ifadeyle 2014 yılı içinde işlenen her 100 iş cinayetinden üçünde çocuk işçiler hayatlarını kaybetmişlerdir. Bu işçilerin de 19'u 14 yaş ve altındadır. Yani çocuk işçiler, yoksulluğu yenmek isterken hayatlarını kaybetmektedirler.

2015 verileri de kötümserdir. Yılın ilk altı ayında ölen işçilerin yüzde 3,6'sı çocuk işçilerden oluşmaktadır. Tablo 2015'in ikinci yarısında da değişmemiştir. İş kazalarında hayatını kaybeden 49 çocuk işçinin 11'i 14 yaş ve altındadır. Bu tablo etkileri itibariyle toplumun geniş kesimlerini ilgilendirmektedir.

Öte taraftan çocuk işçiliği en yaygın olarak tarım sektöründe görülmektedir. Tarım sektörü meslek hastalıkları ve iş kazaları açısından en tehlikeli sektörlerden birisidir. Aynı zamanda çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinde çalışan çocukların da % 60'ı tarım sektöründedir. Bu çocukların dünya genelindeki sayısının 70 milyon civarında olduğu hesaplanmaktadır. Türkiye için elimizde güvenilir bir veri bulunmamaktadır.

Kayıt dışı işçi havuzunun önemli bir kaynağı olarak görülen çocuklarımız tarım sektörü haricinde sanayii ve hizmet sektöründe de güvencesiz ve kaçak olarak çalıştırılmakta, özellikle yaz aylarında bu sektörlerde dikkatsizlik, ihmal gibi nedenlerle iş cinayetlerine bağlı ölümler son derece yüksek olmaktadır.

Tarım sektöründe toplayıcılık başta olmak üzere birçok işi yüklenen çocuk işçilerin büyük çoğunluğunu kızlar oluştururken, inşaat işlerinde ise erkek çocukların ağırlıklı olarak çalıştıkları görülmektedir.

Taraf olduğu ILO sözleşmesinden kaynaklanan yükümlülüklerinin yanı sıra yıllardır kapısında bekletildiği Avrupa Birliği'ne de "çocuk işçiliğini 2014 yılında tamamen ortadan kaldırmayı" taahhüt eden Türkiye, bu sözünü yerine getirmemiştir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın 2013 yılı sonunda açıkladığı "Ulusal Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı"nda;

- 6-17 yaş arasındaki 15 milyon 247 bin çocuktan 893 bininin
- 6-14 yaş arasındaki çocukların ise 292 bininin çalıştığı ifade edilmiştir.

Başka bir deyişle, ailesinin ekonomik durumu nedeniyle ilköğretimini tamamlamamış çocuklarımız çocuk işçi olarak, çok daha erken yaşlarda, kayıt dışı olarak, yasak olmasına rağmen çalışma hayatına katılmaktadırlar.

Gizlenen ekonomik kriz kayıt dışı çalıştırılan çocuklarımıza ölüm ve sakatlık olarak fatura edilmektedir.

Ülkemizin çevresinde meydana gelen gelişmeler de çocuk işçiler sorununa başka bir boyut katmıştır. Özellikle ülkelerinde süregelen iç savaştan kaçarak ülkemize sığınan Suriyeli mülteciler ucuz iş gücü olarak görülmekte ve merdiven altı tabir edilen atölyelerde, kayıt dışı olarak istihdam edilmektedirler. Bu şekilde çalıştırılanların büyük bir bölümünü de çocukların oluşturduğu görülmektedir.

Tüm bu sebeplerle, ülkemizdeki Çocuk İşçiliğinin boyutlarının araştırılarak, gerçek rakamların ortaya çıkartılması ve giderek artan çocuk işçi ölümlerinin önüne geçilebilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

